

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

— VIAȚA LIBERTATEI BRAȘOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 960 lei.

* Intru vînzare 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

„Indrumarea destinului țării trebuie să revină iarăși partidului liberal, dar acest partid nu-și va lua această sarcină asupra sa, până când încrederea tuturor va dovedi aceasta” — a spus d-l Lapedatu la adunarea liberală din Pui.

Cu alte cuvinte liberalii și-au pierdut orice speanță de a mai ajunge să îndrumeze destinele țării

Pentru luminarea plugarilor

— Scrisorile d-lui ministru Ion Mihalache. —

In fruntea ministerului agriculturii avem azi omul, care fine să-și facă pe de-antregul datoria. D-l ministru Ion Mihalache nu se mulțumește numai cu munca de legiuire, ci d-a caută luminarea plugarilor pe toate căile. Căci spune d-sa: „nu țările cari au pământul cel mai bogat produc mai multe roade, ci acelea unde țărani sunt mai luminați”.

Pentru aceea d-l ministru al agriculturii a început publicarea prin diferitele ziare din țară a unei serii de articole, în care dă lămuriri și arată țăranului felul de muncă, care-l ajută mai cu folos la lucrul câmpului, răsplătindu-i cu mai mult belșug munca.

Prin scrisorile sale d-l Mihalache trece în treburile poporului, luminându-l cu sfaturile sale înțelepte. Iată deci pe adevărat om, care-și dă seama de ceea-ce trebuie să fie un ministru de agricultură: nu numai să aducă legi ci să vină

cu sfatul întru luminarea plugarilor, arătându-le calea care-i duce spre mai bună fericire.

El cel dintâi ministru în țara noastră, care s-a gândit la acest lucru, dându-și bine seama că în ziua de azi, a mașinilor și a tot felul de născociri a minții omenești, nici plugarul nu mai poate rămâne la felul de lucru de altădată, ci trebuie să se folosească și el de ceea-ce a produs mîntea omului pentru ușurarea și îmbunătățirea mijloacelor de trai.

Foarte cuminte spune d-sa, că „pământului sărac omul deștept i-a găsit leacul”, — iar ca omul să fie deștept, trebuie învățat și luminat.

Cești deci cu băgare de seamă cuvintele d-lui ministru, și desprindeți din ele și folosiți sfaturile luminate, precum albina culege din flori și pregătește dulcele făgurelui. Căci pentru voi și pentru binele vostru sunt scrise, frați țărani.

Scrisoare I-ă a d-lui ministru I. Mihalache către plugari

Plugari — faceți ogoare!

Să-mi dați voie, frați plugari, ca din când în când să vă dau câte un sfat, de aici din fruntea Ministerului Agriculturii.

Fiindcă, tocmai de când sunt în capul acestui Minister îmi dau seama mai bine că degeaba am face legi bune pentru agricultură; degeaba am plăti lefuri la slujbași; degeaba am da subvenții pentru semințe și instrumente și vite și toate câte mai trebuie — dacă odată cu acestea, nu s'o lumina și mîntea plugarului; or ce ar face guvernul, pentru plugarul neprimit și lenes — tot una este. Este ca și când ar ploua de sus, pe un pământ din care lipsește sămânța. Pe câtă vreme dacă la ajutorul de sus, se mai adaugă mîntea și hărnicia plugarului, atunci rodul iese înșutit.

Nu țările care au pământul cel mai bogat produc mai multe roade; și nici acelea unde ploaia cade mai regulat; ci acelea unde plugarii sunt mai luminați — cu învățătura mai bună, cu hărnicia mai mare, cu economie mai strînsă, cu cooperative mai bine organizate.

Căci pământul sărac, omul deștept i-a găsit leacul: îl îngrașe de nu se mai cunoaște c'a fost sărac.

Și lipsește de ploaie omul deștept iarăși i-a găsit leac: abate apa din râuri or găurește pământul și-o face să țășnească din măruntaele lui.

Mai greu este să găsești leac neștiinței — căci lumina nu se vîră dintr'o dată în capul omului, ci trebuie să alerge și el după ea.

Eu dacă aș avea o putere n'aș face altă lege decît una singură: să nu mai fie nici un plugar neluminat; să știe fie-care atîta cât știu cei mai luminați țărani de prin Danemarca, Olanda Elveția.

Ce minune ar fi! Fără un pic de ploaie mai mult de cât se îndură azi Dumnezeu să dea, rodul țării de pe cele 12 milioane de hectare care se însămânțează anual ar putea spori cu vr'o 500 kgr. la ha., adică cam vr'o 600.000 de vagoane pe an mai mult decît azi.

Pe jumătate dacă ar fi, și-ți ce-ar însemna asta pentru țara noastră? Curat „viitor de aur”.

Iată ce așteaptă Țara dela mîntea plugarilor.

De aceea vom îndemna din toate părțile la luminare — vom incuraja pe acei ce arată sete de învățatură — și ne vom gândi cum să silim pe îndărătnici să se lumineze și ei — căci îndărătnicia lor nu le păgubește numai lor, ci și Țării care a dat pământ ieftin și care face și azi jertfe pentru ei.

Incepem acum cu cea dintâi scrisoare: folosul arăturilor de vară și toamnă

Cine colindă țara, dela o margine la alta, pe vremea aceasta, cunoaște dintr'o dată gradul de luminare al plugarilor: după cum sunt arate or nu miriștele. Banatul e tot fruntea! Și vechiul regat tot coada. Imi rîdea inima de bucurie când am văzut graba cu care țărani bănățeni întorceau miriștele cu plugul. Nici nu ridi-

case ră snoșii de orz și de grâu de pe loc, și plugul tăia brazde negre în lungul câmpului galben. Când a ajuns cu brazda pe linia snoșilor, a oprit plugul, a mutat snoșii pe arătură și a mers înainte.

„Așa-i bine, să ari de îndată ce ai secerat, cât e pământul umed, să bagi sub brazde și umezeala și paiul și buruiana”.

Cu cât un colț de țară este cu lumea mai înapoiată, cu atît și arăturile miriștilor sunt mai întîrziate.

De ce nu s'a arat nimic în satul dvs., d-le Primar? întreb pe un Primar dintr'un sat oarecare.

— „Pentru că mai păstrăm miriștele de pășunat vitele”. Primarul avea dreptate „în felul lui”.

Dar o gospodărie înțeleaptă face socoteala: e mai mare folosul? or e mai mare paguba?

Și pentru vite trebuie făcută socoteala lor: a întrebuița cât mai bine islazul, — vom vedea altă dată cum — a semăna lujernă și câte altele.

În nici un caz, agricultura nu trebuie păgubită.

Și a nu întoarce miriștele e mare pagubă.

Pământul dă viața plantelor. Dar el dă viața din viața lui. Dacă viața lui e bogată, — bogată este și recolta care țășnește dintrînsul; dacă viața lui e săracă, ce vrei să dea?

Oamenii luminați și-au bătut deci capul să vadă: în ce stă isvorul de viață al pământului?

Și au văzut că stă în: lumină, aer și apă, adăugite la materiile lui lăuntrice pe care le îmbogățim cu tot felul de îngrașăminte.

Cât mai multă lumină, cât mai mult aer — îi trebuie și pământului cași omului! Iar ca acestea să pătrundă întrînsul: trăgeți-i cât mai multe arături! Și începute cât mai în grabă după seceră!

Apoi: apă; trebuie păstrată apa din pământ — și trebuie prinsă și suptă apa din ploii. Nu este puțina umezeală pe care o lasă plantele care au umbrat pământul; cu cât pământul este mai mărunțit la față, cu atît se păstrează umezeala mai bine. Miriștele care se ară îndată după seceră, se ară repede — și nici nu e mare muncă pentru vite, căci se ară cât mai la suprafață (ca un lat de mână). Cu cât se ară mai tîrziu, cu atît se muncesc mai greu, căci pământul pierde apa, se usucă, se bălătorește, se inierbează, se înjelenește. Unde mai pui, că pământul arat este ca un burete care prinde și sugă apa din ploii și o păstrează înlăuntru.

Alt mare folos: stîrpirea buruienilor! Buruienile care se coc și însămânțează cam odată cu grânele, acuma sunt băgate sub brazdă cu semințe cu tot; buruienile putrezesc și îngrașe nițel pământul, iar semințele lor incolțesc repede, așa că atunci când vine arătura de însămânțare, bălăriile proaspete răsărite sunt răpădite de plug și rămâne pământul curat — luminat.

Și nu se stîrlesc numai bălăriile — ci și ouăle de gândaci, omizi și viermi și câte și mai câte gănganii cari rod rădăcinile.

În sfîrșit când vine arătura de toamnă pentru semănătură — pământul se lucrează repede și plăcut — iar sămânța îl umple curînd de verdeața cea curată.

Nu uitați că se mai întîmplă câte odată de întîrzie iarna până către sfîrșitul lui Martie.

Și ați văzut anul acesta ce înseamnă un porumb ori un ovăz semănat de vreme — cât de frumos a crescut! — iar cele semămate tîrziu, ce slabe au fost!

Un ogor de vară și de toamnă te scapă de încurcături, căci la nevoie e de ajuns să dai o grapă peste brazda degerată de ger și se mărunțește și risipește ca brînză, de scutești arătura de primăvară, măcar că ar fi fost mai bine s'o fi făcut și pe aceasta dacă era timp.

Nu mai întîrziți deci frați plugari, că e spre paguba voastră: ieșiți la câmp și faceți ogoare!

(ss) I. MIHALACHE,

Ministrul Agriculturii.

Organizarea cooperativei de credit din Ardeal și Banat

Am arătat într'un articol starea de însăpămîntătoare inferioritate a băncilor populare din Ardeal și Banat față de cele din celelalte provincii ale țării, unde cooperativele de credit se află în plin progres și într'o stare de înflorire vrednică de admirat.

Ne vom întreba acum: cari au fost cauzele acestei rămăneri înapoi a Ardealului și Banatului și cari sunt speranțele noastre pentru viitor.

Vom recunoaște mai întâi, că guvernarea și administrația maghiară, dușmană ori căror progrese românești, apoi, situația economică mizeră a țărînelor

noastre și, pe urmă, lipsa de înțelegere și educație cooperative, au fost, fără îndoială, cele mai principale cauze, cele mai grele piedeci.

Dar niminea nu va nega că organizarea primelor bănci sătești după sistem comercial, n'ar fi format și la o mare piedecă în dezvoltarea cooperativei de credit.

Odată înființate, membrii acestor bănci — de obicei cei mai de frunte oameni din sat — luptau fățiș contra organizării băncilor cooperative. Și luptă cu îndărjire și astăzi. E interesul lor ca să înlăture orice concurență pe care le-ar face-o banca

cooperativă sau altă instituție de credit.

Deasemeni, va trebui să recunoaștem că, metoda marilor bănci dela orașe, de a numi pe preoți și învățători, sau pe cei mai înșăriți gospodari de agenți și reprezentanți ai lor, cu retribuție bănească socotite după împrumuturile plasate în comunitățile rurale — încă a format și formează și azi o mare piedecă în calea organizării cooperativei de credit din Ardeal și Banat, unde nu întîlnim un singur sat fără reprezentanți de-ai marilor bănci, al căror interes este ca banca populară să nu ia ființă.

Nu lipsesc din aceste provincii nici cooperativele idealiste, nici propagandiștii cu adevărat zel apostolic.

Oficiul Național al Cooperativei a numit pe lângă secțiile sale din Ardeal și Banat și conferențieri, cari aleargă neobosiți dela județ la județ și dela sat la sat, explicînd în graiul poporului rosturile cooperativei și ajutînd populației să se organizeze.

Își poate închipui, însă, ori cine, greutățile ce le întîmpină ei și orice propagandist, când, ajunși într'un sat așă, că preotul, învățătorul, sau în unele cazuri amândoi, sunt, nu numai stîrne de cooperare, ci iau în mod demonstrativ o atitudine de indiferență sau ostilă față de scopurile ei.

Acolo, însă, unde învățătorul și preotul, sau unul din ei, depune numai puțină muncă binevoitoare, banca populară se organizează cu ușurință.

Sunt foarte interesante adunările ce se țin acum în satele noastre ardelenice și bănățene în scop de organizare cooperative.

Pe deoparte, vezi populația ascultătoare, disciplinată, dornică de a-și crea o instituție a sa, pe de alta, descoperi în mijlocul ei pe „ghiaurii” cari fac cămătărie, sau pe agenții băncilor, clătînd din cap și desaproband o mișcare, încă înainte de a se naște. Sunt interesanți acești tipuri, mai ales când îndrănesc să și ridice cuvîntul în fața poporului care-i știe cine sunt și ce sunt.

Greutățile ce trebuiesc învinse în lupta de organizare cooperative din Ardeal și Banat, sunt încă multe. Dar ofensiva începută deodată cu votarea noii legi a cooperativei și cu înființarea Regionalelor dela Brașov, Cluj și Timișoara, nu se poate sfîrși decît cu o victorie a cooperativei.

Sunt și preoți, sunt și învățători sunt și alți intelectuali și țărani înșăriți, cari muncesc astăzi în această direcție. Mai curînd ori mai tîrziu, se vor trezi și cei îndărătnici, trebuind să înțeleagă că binele comun, binele public, stă mai presus de interese personale și egoiste.

Sperăm, deci, într'o apropiată renaștere a vieții cooperative din Ardeal și într'o biruință a ei pe întreg frontul. Și, sperăm să auzim în curînd, pe frații bănățeni, spunînd, cu mîndria lor caracteristică: „tot Banatu-i fruncea” și în mișcarea cooperativei românești. L. Podea.

PAGINA ECONOMICA ȘI COOPERATISTA

Bănci populare și cooperative În regiunea Brașov

Consfătuiri, conferințe și constituiri de cooperative și Bănci populare în regiunea Brașov.

D-l Ion Poda a depus în anul acesta o muncă stăruitoare pentru a da cooperăției din regiunea Brașov un nou avânt. Ținem să însemnăm foarte pe scurt această activitate, arătând ziua și locurile în care s'a prezentat, fie pentru a avea consfătuiri cu fruntașii satelor, fie pentru a ține adunări și conferințe sau pentru a asista la adunări generale de constituire.

1 Ianuarie: conferință în comuna Crislian, jud. Brașov.

6 Ianuarie: consfătuire cu fruntașii din Vulcan, jud. Brașov.

24 Ianuarie: conferință în Sânpetru, jud. Brașov.

29 Ianuarie: conferință în Ariușd, jud. Treiscaune.

2 Februarie: conferințe la Rotbav, Măeruş și Apaşa, jud. Brașov.

3 Februarie: conferință în Bod jud. Brașov.

10 Februarie: conferințe în Vlădeni, Codlea, Țințari și Ghimbav, jud. Brașov.

17 Februarie: conferințe în Feldioara și Crislian, jud. Brașov.

19 Februarie: consfătuiri cu fruntașii din Moeciul de sus și Bran, jud. Brașov.

23 Februarie: consfătuiri și conferințe în Hălchiu, Satul nou și Crizbav, jud. Brașov.

3 Martie: conferință în Buzău, jud. Brașov.

13 Martie: adunare populară în piața Branului, jud. Brașov.

20 Martie: conferință în școala din Bran.

9 Mai: consfătuiri și conferințe în Teliu, Buzău, Hălchiu și Feldioara.

12 Mai: constituirea Băncii populare din Brașov.

26 Mai: consfătuiri și conferințe la Feldioara, Hălchiu, Țințari și Codlea.

2 Iunie: conferințe la Budila și Buzău, jud. Brașov.

9 Iunie: consfătuiri la Codlea, Feldioara și Vâlcele.

16 Iunie: la adunarea de constituire a băncii populare din Bod, care s'a amânat.

23 Iunie: consfătuiri cu membrii cooperativelor forestiere din Codlea și Vlădeni.

29 Iunie: conferințe la Teliu, Marcoș și Dobârlău, jud. Brașov.

30 Iunie: consfătuiri la Bod și Feldioara, jud. Brașov.

7 Iulie: Ziua Cooperăției. Conferință la Brașov.

14 Iulie: conferință în Săcădate, jud. Sibiu.

20 Iulie: la constituirea băncii populare „Infrățirea” din Săcădate.

21 Iulie: la constituirea băncii populare „Brăneana” din Bran.

28 Iulie: consfătuire cu fruntașii din Vâlcele.

4 August: la constituirea băncii populare din Chepeși, jud. Treiscaune și consfătuire la Feldioara.

6 August: consfătuire cu fruntașii din Ileni și Mărgineni, jud. Făgăraș.

11 August: constituirea băncii populare „Unirea” din Teliu, jud. Brașov.

12 August: constituirea obștei pentru cumpărare de pământ în Boroșneul mic, satul Valea mare, jud. Treiscaune.

15 August: consfătuire cu membrii băncii populare din A-

pold; conferințe în Șileș și Hendorf, jud. Târnava mare.

18 August: consfătuire cu membrii băncii populare din Grânari; conferință în Bărcut jud. Târnava mare.

Bănci populare și cooperative

ce s-au înființat în Regiunea V Brașov dela 1 Ianuarie până în prezent și care sunt în curs de organizare.

1. Banca populară „Brașovul” din Brașov.

2. Banca pop. „Grănicerul” din Țințari, jud. Brașov.

3. Banca pop. „Brăneana” din Bran, jud. Brașov.

4. Banca pop. „Infrățirea” din Săcădate, jud. Sibiu.

5. Banca pop. „Unirea” din Teliu jud. Brașov.

6. Banca populară din Chepeși, jud. Treiscaune.

7. Cooperativa băii „Covasna-Voinești” din Covasna, jud. Treiscaune.

8. Cooperativa forestieră „Oltul” din Arpaș, jud. Făgăraș.

9. Cooperativa de lăptărie „Săsăuș” din Săsăuș, jud. Sibiu.

10. Cooperativa pentru cumpărare de pământ „Unirea” din Boroșneul mic, satul Valea mare, jud. Treiscaune.

11. Banca populară „Apoldeana” din Apold, jud. Târnava mare.

II. În curs de organizare :

12. Banca populară din Bod, jud. Brașov.

13. Banca populară din Feldioara, jud. Brașov.

14. Banca populară din Codlea jud. Brașov.

15. Banca populară din Buzău, jud. Brașov.

16. Banca populară din Mărgineni, jud. Făgăraș.

17. Banca populară din Ileni, jud. Făgăraș.

18. Banca populară din Valda-Recea, jud. Făgăraș.

19. Banca populară din Hendorf, jud. Târnava mare.

20. Banca populară din Șileș, jud. Târnava mare.

21. Banca populară din Bărcut, jud. Târnava mare.

22. Banca populară din Șihișoara, jud. Târnava mare.

Boale și cauzele lor

Dr. N. Căliman.

Astăzi ne putem mândri, că omenirea a ajuns atât de departe, încât cunoaște cauza celor mai multe dintre boale. Și când acest adevăr nu va mai rămânea cunoscut numai oamenilor învățați, ci va ajunge un adevăr cunoscut și de țărani, atunci putem avea nădejdea, că multe din viciile, cari astăzi încă sunt secerate de boalele nemiloase, cari ne ceretează din timp în timp, vor putea rămâne sculite de aceste.

Astăzi știm, că partea cea mai mare a boalelor este cauzată de niște ființe mici, numite microbi. Aceste ființe sunt atât de mici, încât ochiul omului nu le poate vedea de cât numai mărite de o mie de ori. Și știința omului a ajuns până acolo încât a aflat și un astfel de aparat, așa numit microscop, cu care ne este posibil mărirea acestor ființe de o mie și mai multe ori. Cu un astfel de aparat fiind înarmat ochiul omului, a fost cu putință, ca să caute și să se afle la cele mai multe dintre boale cauza adevărată a boalelor. Și s'a văzut că, ceace veacuri de-arândul se credea, boalele nu sunt cauzate de nici o ființă rea, de demon, nici de mânia unei puteri supranaturale, de D-zeu, ci partea cea mai mare a boalelor este cauzată de aceste ființe mici. S'a aflat că fiecare boală își are microbul, ființa ei mică și că omul numai atunci se îmbolnăvește de o boală oarecare, dacă acei microbi, acele ființe mici ale acestor boale într'un fel oarecare ajung în corpul omului. Microbii aceștia ajung în corpul omului și ajungând pe un pământ prielnic pentru dezvoltarea lor, se înmulțesc foarte repede și cu toate că sunt atât de mici lucrează și produc diferite otrăvuri puternice cu care încearcă și fac otrăvirea corpului omenesc. Atunci se începe o luptă între corp și acești microbi, lupta despre care vorbiam mai sus, se începe boala. Microbii produc otrăvuri, cu cari voesc

să omoare corpul omenesc. Corpul omului, în apărarea lui contra acestor otrăvuri, produce deosemena otrăvuri contra microbilor, contra-otrăvuri. Și lupta aceasta între corp și microbii aceștia ține atâta timp, până sau unul sau celălalt câștigă lupta. Câștigă microbii, omul se prăpădește, moare; învinge corpul omului pe microbi, omul se vindecă. Medicul, în lupta aceasta între corp și microbii aceștia, lupta aceasta a corpului omenesc cu ființele acestea atât de mici, nu face altceva decât să ajutor corpului, ca el să poată eși învingător din această luptă, ca astfel omul, să se poată însănătoși. Dar cu toate opiniile corpului omenesc, ca să învingă și nimicească pe dușman, pe lângă tot ajutorul dat corpului din partea medicului, totuși cu durere, ce trebuie să vedem? Vedem, că, în partea cea mai mare a cazurilor, din această luptă nu puternic om iese învingător, ci ființele acele atât de mici, pe care noi numai mărite de 1000 ori le putem vedea. Aceste ființe atât de mici, au omorât și omoară și în zilele noastre încă sute, mii și milioane de corpuri omenesci puternice.

Ce e de făcut așa dar? Vedem că corpul omului atât de puternic la vedere și ajutorul medicului cu atâta știință, nu suat în stare în cele mai multe cazuri de boale molipsitoare, — așa se numesc acelea, cari sunt cauzate de microbi, vom vedea mai târziu, pentru ce le numim molipsitoare, — nu sunt în stare, cum zic, să învingă și să nimicească pe acești dușmani atât de mici la vedere, cu o putere însă atât de mare. Dacă noi cu ajutoarele ce le avem în zilele noastre la îndemână, nu suntem în stare ca să învingem pe dușman, după ce odată am ajuns cu el în luptă, sau chiar dacă-l și putem învinge, numai cu foarte multe dureri, atunci nu ne rămâne altceva, decât să ne îngrijim și

să luăm toate măsurile necesare, ca să nu se ajungă la o luptă, din care, după cum am văzut, în cele mai multe cazuri noi ieșim învinși. Să ne îngrijim cu toate mijloacele cunoscute de știința medicală, ca pe acest dușman, pe acești microbi, să-i ținem departe de corpul nostru. Cu alte cuvinte să ne apărăm, ca microbul să nu ajungă în corpul nostru. Și dacă vom purta grijă, dacă vom ști să ne apărăm corpul de invaziunile acestora dușmănoase ale microbilor, atunci nu vom mai fi nevoiți, ca să opintim corpul în lupta contra microbilor, nu va mai trebui ca să ne svărcolim în boală, nu vom mai avea nevoie atât de mult de ajutorul medicilor, nu vom mai pierde mil și milioane de oameni ci printre milioane de microbi, cari sunt totdeauna în jurul nostru, ne vom putea vedea sănătoși, de afacerile

noastre de toate zilele. Fiindcă acești microbi, precum sunt de periculoși, dacă ajung în corpul nostru nu sunt deloc periculoși, dacă știm cum să-i ținem departe de corpul nostru. Sunt niște ființe, cari își văd de afacerile lor, se nutresc, se înmulțesc și învățării cari știu cum să se apere de ei, îi cultivă, îi cresc, îi nutresc, întocmai după cum țaranul își îngrijește animalele lui de casă.

Reasumate cele de mai sus, putem spune: Cauzele boalelor nu sunt nici puteri supranaturale, nici demoni, nici pedeapsa lui D-zeu, ci sunt niște ființe mici, numite microbi. Lupta cea mai cuminte ce o putem opune acestor ființe, atât de periculoase, dacă ajung în corpul nostru și atât de nepericuloase, dacă știm să le ținem departe de corpul nostru, este apărarea, ca ele să nu ajungă în corpul nostru.

Din viața satelor

La moartea unui prieten.

Discurs rostit de d-l Vasile Chirvase în biserica Sf. Nicolae din Baciu.

Jalnici ascultători!
Prea îndurerată familie și rudeni.

Inima a săgetat de durere și o profundă jale a cuprins populațiunea comunei noastre și pe toți prietenii și cunoscuții la trista veste, că până mai deunăzi veselul și iubitorul de aproape, prietenul intim al tuturor „Dionisie Dioancă” nu mai este ntre cei vii.

Din tragedia copilărie a fost lubit și stimat de toți aceia cu care ajungea în contact, căci era dotat cu suflet nobil și avea din fineța și amabilitatea unui adevărat celășean onest. În permanență era aderentul entusiasm al tuturor înjghebărilor cu caracter național, iar pentru ridicarea neamului în general și în special a consătenilor săi — pe teren cultural — a contribuit simțitor.

Aproape în toate piesele de teatru date din partea Casei noastre de celire „Gheorghe Coșbuc” cât și al tinerei generațiuni, a luat parte activă, care a stăruit mulțumire și entusiasm. Ca funcționar la Direcția C. F. R. Brașov, și-a îndeplinit serviciul spre deplină mulțumire a șefilor săi, căci după cât am putut afla, lasă regrete eterne.

Tânără generațiune, care l-a apreciat simțitor, alegându-l în toate societățile cu caracter cultural, deplânge astăzi cu nes-

pusă durere dispariția sa atât de timpurie.

Moartea necruțătoare le-a răpit prietene „Dionisie” la etatea de 28 ani, în floarea tinereții, când era lipsă mai apreciabilă de concursul tău activ, căci prin sfatul blând și cuvântul stăruitor influențai totul în spre bine.

Ai luat parte activă și ai depus muncă desinteresată, plină de abnegațiune și chiar până la jertfa de sine, este momentul să accentuez aceasta, pentru învingerea democrației naționale. Și dacă atmosfera s-a păstrat curată în jurul ideii de cinste și dreptate, ai depus muncă titanică pentru dreptatea celor mulți și năcăjiți.

Soția și copilășul tău iubit, mamă fraji și prieteni, astăzi se petrec pentru ultima oară și se simt profund îndurerăți la gândul că nu are să te mai vadă.

În primăvară și în plină tinerețe ne-ai părăsit, când natura este împodobită cu flori iar tinerețea ta este o zi de vară frumoasă, impunătoare cu flori gingașe și mirositoare.

Prieteni străni în jurul corpului neinsuflăți te privesc cu inima frântă de durere, văd fața ta suferindă și cred durerile întămpinate. Se despart... cu un fior de jale pronunțând strămoșescul „Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată”.

În veci amintirea lui!

PUBLICAȚIUNE a băncilor brașovene.

Pentru clienți ghișeurile băncilor brașovene vor rămâne încă închise după amiazi până la 15 Septemvrie a. c. Incepând de la 16 Septemvrie a. c. vor fi deschise iarăși și după amiazi în cadrul orelor de oficiu obișnuite la diferitele bănci, afară de ziua de Sâmbătă.

Dela organizația P. N.-Ț.

Domnii membrii ai delegației permanente sunt convocați la ședința, care va avea loc în ziua de 2 Septembrie a. c., ora 6 p. m., în localul „Gazetei Transilvaniei“.

Secretariatul.

Consiliul de miniștri de Marți

Expozeul d-lui ministru Mihalache.

Marți la orele 5 d. a. a avut loc la presidența de consiliu un consiliu de miniștri, sub presidența d-lui Iuliu Maniu, primul ministru. Au participat toți membrii guvernului aflători în Capitală.

Consiliul s'a ocupat numai cu proiectele d-lui ministru al agriculturii I. Mihalache, care a făcut un lung expozeu.

Activitatea comisiei de aprovizionare.

D-sa a făcut o expunere asupra activității comisiei de aprovizionare a regiunilor înfometate, care a furnizat aproape 14.000 vagoane de cereale, din-

tre care jumătate pentru hrană, jumătate pentru sămânță, cheltuiindu-se în acest scop peste un miliard lei.

Comisiunea încetând de a mai exista, consiliul a decis numirea unei delegații formate din câte un reprezentant al ministerelor de agricultură, finanțe și muncă care va redacta un raport asupra activității comisiei. După depunerea acestui raport consiliul va da descărcarea cuvenită.

Noua recoltă.

Consiliul s'a mai ocupat apoi de problema finanțării recoltei.

Turburările din Palestina

Arabii vor să proclame războiul sfânt.

Încă de mult dăinuște ura, pe care Arabii o au contra colonizării cu Evrei a Palestinei. Mai multe ciocniri au avut loc din această cauză în Palestina.

În ultimul timp însă situația pare a fi foarte încordată. Cu prilejul zilei de 15 August, când a avut loc aniversarea dărâmării templului din Ierusalim, zidit de Irod, tinerimea evreiască înarmată a aranjat o demonstrație la care Arabii au răspuns la fel în ziua următoare, când ei aniversau nașterea profetului lor Mohamed.

De atunci au început a se pronunța tot mai mult ciocnirile între Arabi și Evrei, luând în ziua de 24 August proporțiile unui mare măcel, ale cărei victime nu se cunosc însă precis din cauza cenzurii engleze.

Se afirmă că o școală evreiască din Hebron a fost luată cu asalt de către Arabi, cari au

măcelărit 3 rabi și patruzeci de elevi.

Cu ocazia ciocnirilor au fost arestați mai mulți ziariști, printre cari și câțiva europeni.

O telegramă din Londra anunță că Arabii palistinieni, ajutați de cei din Siria și Transjordania vor să proclame războiul sfânt în caz că nu vor primi satisfacție din partea Englezilor.

Cu toată aparența de liniște din ultimele zile, știri din Siria anunță că în Palestina situația continuă să fi gravă. Fierberea se întinde în toată țara. Avioanele britanice au bombardat numeroase sate, unde se semnalase concentrări de arabi rebeli. Numeroase trupe continuă să sosească din Egipt.

Numărul total al victimelor de Vineri până azi, ar trece de 600, în majoritate arabi uciși în timpul operațiilor de reprizare.

Razie polițienească

Prefectura Poliției, Serviciul de cercetări și urmărire a făcut o razie generală de zi și noapte pe întreg teritoriul orașului. Razia a început în dimineața zilei de 28 August 1929 ora 8 dimineața și a durat toată ziua până la ora 3 din noapte. Scopul raziei a fost ca toți indivizii găsiți fără ocupație și fără acte, să fie ridicați și triați pentru a fi trimiși la urmă.

S'au aflat 59 indivizi găsiți tolăniți pe locurile viane și pe marginea pădurilor din jurul orașului. Din aceștia 9 inși au fost expulzați la urmă sub escortă, 16 inși au fost trimși la urmă pe contul propriu, iar restul, justificându-se ulterior cu acte în regulă, au fost puși în libertate. Intre aceștia au mai fost și două femei vagabonde cari au fost trimise la v. z. medicală. Rezultatul v. z. medicale nu se știe.

Tot în ziua de 28 August 1929 a fost arestat individul, Gheorghe Enache din Satu-Lung care a fost denunțat de Gremiul Comercial German din Brașov pentru că a excrocat un număr de 9 comercianți din localitate

cu mărfuri și bani sub titlul că este funcționar în Vama Brașov. Numitul este cercetat de către dl șef al Diviziei de Cercetări și Urmărire dl comisar Popa Ion.

Petrecerea de toamnă a Societăților Unite din Brașov-Schei. Societățile românești unite din Brașov-Schei aranjează, în caz de timp favorabil, Duminecă în 1 Septembrie a. c. petrecerea de toamnă obicinuită în Poiană, pe Livada Junilor bătrâni.

Venitul fiind destinat pentru ajutorarea copiilor săraci din Schei, rugăm on. public brașovean să participe în număr cât mai mare pentru ca ajutoarele ce se vor distribui să poată înveseli cât mai multe fețe întunecate de suferințe și miserie. — Comitetul Societăților Unite.

Corporația meseriașilor din Brașov și a instalat postul său telefonic cu Nr. 7—89. 1—3

Țărani

nu vă lăsați speculați.

Ca de obicei, și anul acesta, a început deodată cu strângerea recoltei, opera nelegiuită a samsarilor și speculanților, cari vor să adune pe prețuri de nimic rodul muncii țărănești.

Țărani, feriți-vă de ei! După ultimele rapoarte primite de guvern, exportul de cereale a luat un mare avânt și prețurile sunt satisfăcătoare. Piața a început să se resimtă și criza este în decreștere.

Din Germania și alte țări vin mari cereri de grâu românesc. Fapt îmbucurător, care nu trebuie trecut cu vederea. Țăranii noștri să nu se grăbească cu arvunierea și vânzarea bucatelor, căci prețul se va ridica și și vor putea astfel vinde pe prețuri mai bune cerealele lor!!

Prețul oficial al cerealelor la Brăila

Marți, 27 August 1929.

Grâu bun curat (80 kgr. la Hl. Lei 700.

Grâu mijlociu (77 kgr. la Hl.) cu până la 5% corpuri streine Lei 660.

Grâu (75 kg. la Hl.) cu până la 5% corpuri streine Lei 620. Secară Lei 480.

Orz (64 kg. Hl.) cu până la 5% corpuri streine Lei 425.

Ovăz (42 kg. Hl. Lei 340.

Porumb gros țărănesc lei 610.

Fasole comună Lei 900.

Meiu Lei 365.

Mazăre Lei 5 0.

Rapiță sălbatică Lei 500.

Ingrășăminte chimice pentru agricultori

Camera de Agricultură Brașov.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor Direcția Indrumărilor Agricole cu adresa Nr. 30.618 din 21 August a. c. face cunoscut că pune la dispoziția agricultorilor ingreșăminte chimice și anume: cianamidă de calciu uleiată 19—21% azot cu Lei 780.— preț integral, și superphosfat 18% acid fosforic cu lei 414,— per 100 kgr.

1. Costul ingreșămintelor va fi achitat jumătate de către Minister, iar cealaltă jumătate de către agricultori prin Camera de Agricultură și la recolta viitoare.

2. Suprafața ingreșată să fie egală cu o suprafață de control neingreșată însămânțată cu aceeași plantă.

Toți solicitanții vor fi trecuți într'un tablou, care va fi completat cu următoarele date:

a) Numele și pronumele proprietarului.

b) Situația geografică a localității.

c) Suprafața totală pe care o cultivă solicitatorul.

d) Suprafața destinată însămânțării de toamnă și care urmează să fie ameliorată prin ingreșăminte.

e) Natura terenului.

f) Doza la ingreșământ pentru care se înscrie (maximă sau minimă). Doza minimă pentru 1 jug. la cianamida de calciu e 70 kgr., iar maximă 100 kgr., la superphosfat 100 și 120 kgr.

Aceste date concentrate la fiecare primărie a respectivei comune de unde sunt solicita-

Ultime stiri

Conferința dela Haga

Acordul marilor puteri. — Tratativile au luat o întorsătură fericită.

HAGA, 28 (Rador). — Impotriva tuturor prevederilor pessimiste, ședința de azi noapte a delegațiilor puterilor invitante s'a terminat cu un deplin acord!

Deliberările începute la 6 d. a., întrerupte câteva minute la 8, au continuat apoi până la ora 1 și 40.

Părăsind satisfacții sala de ședințe, delegații au putut anunța ziaristilor realizarea acordului.

La orele 12 noaptea, d-l Grandi, subsecretar de stat al Externelor, anunșase ziaristilor italieni că s'a ajuns la o înțelegere de principiu și că ședința continuă pentru regularea modalităților de aplicare.

Fiind încheiat acordul financiar al reparațiilor, se va întruni astăzi comisiunea politică a conferinței, pentru a discuta și decide chestiunea evacuării Renaniei.

Ședința plenară finală a conferinței a fost convocată pentru Joi.

INFORMAȚIUNI

O nouă notă a Ungariei în chestia optanților. Ministrul Ungariei la Geneva a remis secretarului general al Societății Națiunilor o notă în care se ocupă de chestiunea optanților.

Nota declară între altele: „Negocierile directe, continuate timp de zece luni, au demonstrat între timp că înțelegerea dintre cele două state nu se poate realiza pe această cale. În aceste condițiuni, guvernul ungar, conștient de răspunderile sale, supune Consiliului, pentru informarea membrilor săi, un raport al plenipotențiarului Ungariei asupra decursului și punctelor esențiale ale negocierilor, și seria de note schimbate între cele două guverne dela întreruperea negocierilor. Documentele sus menționate conțin informațiuni

asupra tuturor fazelor afacerii dela ultima dată când a discutat-o Consiliul Societății Națiunilor“.

Tinerimea P. N. Ț. din loc este convocată la o consfătuire, care va avea loc Luni, 2 Sept. a. c. la ora 9 seara în restaurantul „Coroana“.

Congresul „Chemării“ la Cluj. Din Cluj ne scrie: Încă de alaltaseară au început că să sosească în localitate delegații organizației tineretului național-țărănesc — „Chemarea“ din întreg Ardealul și Banatul.

Deschiderea oficială a congresului s'a făcut ieri după masă la orele 3 în sălile Clubului Partidului Național-Țărănesc din Str. Regina Maria 26.

Urăm tinerilor luptători succes în munca ce și-o propun să o îndeplinească în serviciul și spre binele Partidului Național-Țărănesc.

Stofe de uniformă pentru elevi cu reducere la

EMIL BOLOGA
depozitul fabricelor
BUHUȘI și PREJMER
BRAȘOV

Piața mare Târgul Grăului No. 3.

Inscrierile în școala profesională de fete din loc. Direcțiunea școlii profesionale de fete gr. 1 — Reuniunea Femeilor Române din Brașov, aduce la cunoștință că înscrierile se fac dela 20—31 August la cancelaria școlii, Șirul Șpităului 10.

Se primesc eleve cu 2—3 clase secundare în anul III-lea (primul an de specialitate). Pentru anul școlar 1929—30 sunt vacante 4 burse pentru clasa I.

Examenele de bursă și corigență se vor ține între 1—6 Sept.

Intre 9—12 Sept. elevele promovate din anul II-lea (preparator) vor face cereri indicând specialitatea la care doresc să fie înscrise.

În Internatul Reun. Fem. Rom. se primesc și eleve cu plată.

Examene cu RAZE X (Röntgen) și examenele BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane și în schimbul unor taxe mici, laboratorile spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 15—0

torii, ni se vor înainta până la data de 12 Septembrie a. c. cel mai târziu. Cele sosite după acest termen, nu se vor mai lua în considerare.

Președinte,
ss. Aurel Nistor.

Director,
ss. Ioan Bărbier.

Liberarea brevetelor de băuturi spirtoase. Ministerul de finanțe a dat următoarea deciziune: „Pentru uniformizarea lucrărilor în ceea ce privește normele stabilite de lege relativ la liberarea brevetelor. Orice cerere de eliberare, transferare sau modificare de brevet, va face obiectul unui referat al Direcțiunei contribuțiilor indidrecte ce va fi supus aprobării sau respingerii d-lui secretar general. Orice eliberare de brevet, transferare sau modificare, fără aprobare ministerială este nulă.

CORNEL PUIU, avocat
Brașov Str. Aței No. 7.
920 1—3

AVIZ.

Abonații noștri, cari au rămas în restanță cu plata abonamentului, sunt rugați a ne achita de urgență restanța pentru a nu li se întrerupe trimiterea ziarului.

Administrația.